

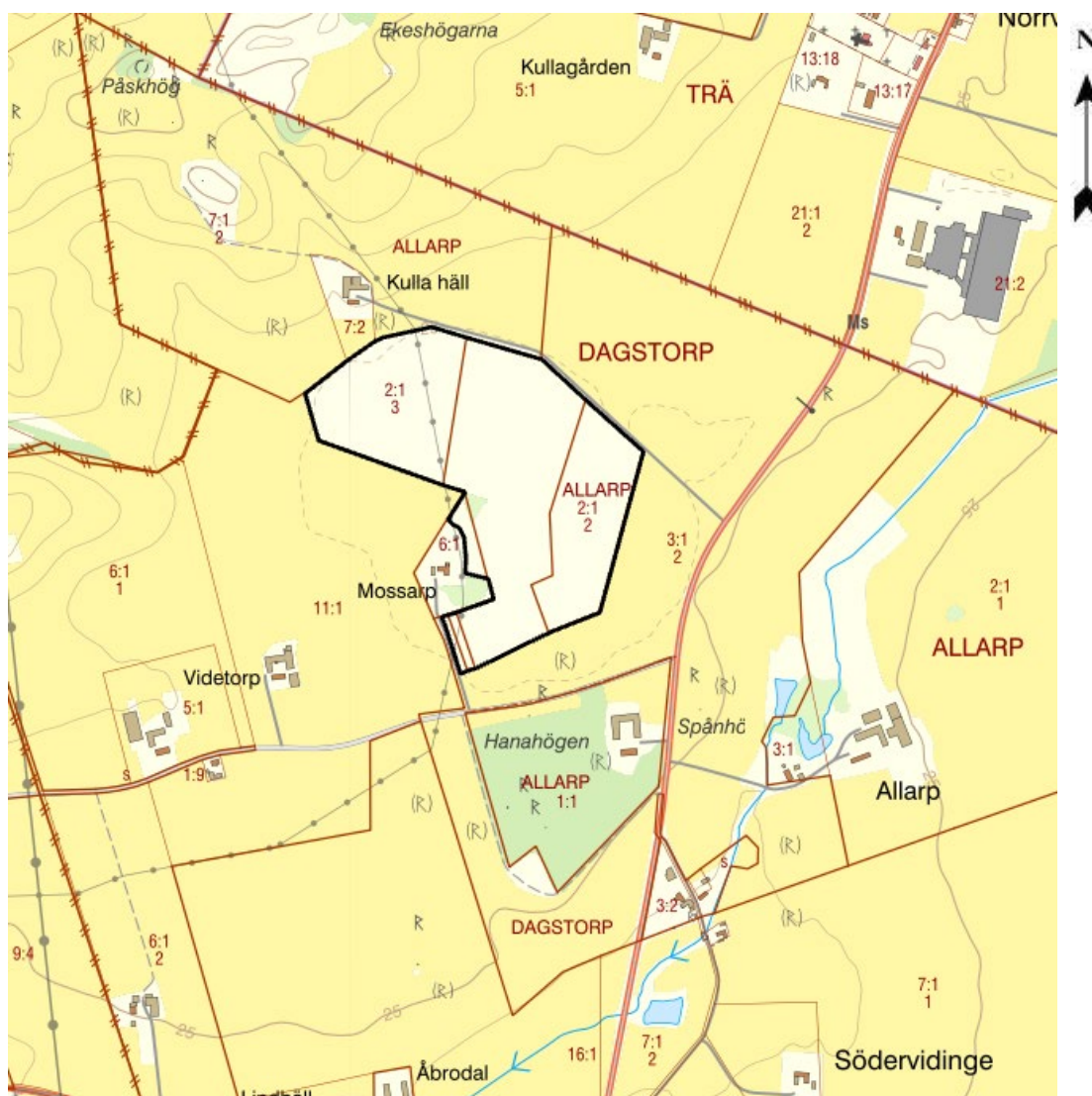
Beslut om bildande av naturreservatet Allarps mosse i Kävlinge kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera.

I enlighet med 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 3.

Naturreseptatet avgränsas här med svart heldragen linje. Skala 1:10 000

© Lantmäteriet Geodatasamverkan.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Allarps mosse
Kommuner:	Kävlinge
Natura 2000-ID:	-
DOS-ID ¹	1107349
Gränser:	Området begränsas av mitten av svart hel- dragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Berörda fastigheter:	Del av: Borttaget pga gdpr (red anm).
Markägarkategori:	Naturvårdsverket och enskild
Läge:	Cirka 4,5 km norr om Kävlinge
Koordinat centralpunkt:	E: 380300 N: 6189000 (SWEREF99 TM)
Huvudavrinningsområde:	Rönne å
Vattenförekomst:	Välabäcken SE619249-133108
Inskrivna nyttjanderätter:	Borttaget pga gdpr (red anm).
Gemensamhetsanläggning:	Finns i akten
Areal:	17 ha (varav land 17 ha)
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Namn:	Allarps mosse
Kommuner:	Kävlinge

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade naturmiljöer såsom rikkärr, kalkfuktäng och fuktäng med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och återställas. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas.

Syftet uppnås genom att:

- Bevara, restaurera och utvidga områdets rikkärr, kalkfuktäng och fuktäng.
- Hävd av kalkfuktäng och fuktäng sker främst genom bete med nötkreatur. I restaureringssyfte får schaktning och bränning ske.
- Hävd av rikkärr sker främst genom slåtter med efterbete med nötkreatur.
- Bevara och återställa områdets hydrologi.
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art, där ibland honungsblomster och svarttåg.
- Inplantera för området lämpliga hotade och sällsynta arter.
- Ta bort eventuellt invasiva och eller främmande arter.

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur.

Inom området ska nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med naturreservatet. Syftet ska även uppnås genom att utvärdera och anpassa skötseln i överensstämmelse med ny kunskap om biologiska värden.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att plöja, gräva, borra, schakta, dika eller fylla ut,
2. uppföra byggnad, mast, vindkraftverk, luftledning eller annan anläggning,
3. anordna upplag annat än tillfälligt för områdets skötselbehov,
4. gödsla, jordförbättra, eller använda kemiska bekämpningsmedel,
5. plantera eller så gräs, buskar och träd,
6. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
7. utlägga strö eller dylikt, stödutfodra, låta djur som används för hävd av området som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,
8. utsätta bikupor,
9. hålla får,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. skötsel och restaurering av rikkärr, kalkfuktäng och fuktäng omfattandes avverkning av träd, buskar, avbaning, schaktning, grävning, stubbfräsning, bränning, betning och slåtter, enligt bilaga 2,
4. borttagande av främmande och/eller invasiva arter,
5. efter utredning: igenläggning av diken som ej negativt påverkar utanför naturreservatet liggande mark och blötläggande av mark enligt bilaga 2,
6. förvaltarens inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
7. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet, enligt bilaga 2,

8. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, eller naturföremål,
2. elda,
3. ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel,
4. gräva upp växter,
5. plocka mossor, lavar eller vedlevande svampar,
6. föra bort död ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
7. dumpa trädgårdsavfall,
8. uppföra någon form av anläggning eller placera ut för naturreservatet främmande föremål,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd

9. samla in ryggradslösa djur, t.ex. skalbaggar eller snäckor,
10. placera eller sätta upp snitsel eller liknande anordning annat än tillfälligt, högst tio dygn, under förutsättning att kontaktuppgifter och datum för uppsättning anges på de utplacerade föremålen,

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för:

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel enligt vad som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- länsstyrelsens tillsyn av området,
- djurhållares tillsyn av betesdjur, underhåll av anläggningar och ledningar för betesdjuren (vatten, staket etc),
- väghållarens nedtagning eller klippning av träd och buskar inom vägområdet,
- underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Om fisket kan påverkas negativt ska anmälan om dikesrensning göras till länsstyrelsen innan arbetet påbörjas,
- drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande staten, kommunen, el-, energi- och teledistributör samt markägaren. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom fem arbetsdagar från det att arbetet har inletts.

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på skötsel och brukande

- A6 gäller ej avverkning av igenväxningsvegetation efter förvaltarens godkännande.
- A7 gäller inte för övergångsutfodring av betesdjur i maximalt två veckor vid betessläpp och installning. Förvaltaren avgör lämpligt utfodringsområde.

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på jakt

- A2 och C8 gäller ej för tillfälliga mobila jakttorn,
- C3 och C10 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.

Övriga undantag

- C5 gäller ej för insamling av enstaka beläggsexemplar under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna eller att arten är klassad som rödlistad samt att inrapportering sker av fyndet till Artportalen.
- C9 gäller ej håvning, handplockning eller annan selektiv metod, som inte förstör djurets livsmiljö, med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Enstaka exemplar får samlas in under förutsättning att det inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna och att fällor inte används samt att arten rapportera till Artportalen.

Upplysningar

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter. Länsstyrelsen vill också upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken (föreskrifterna under rubriken C ovan) gäller omedelbart även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa svamp-, växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen,
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11-11b §) eller strandskydd (13-18 §§),
- 7 kap 1 § miljöbalken. Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den,
- Anmälningssplikten enligt 12 kap 6§ miljöbalken för verksamheter eller åtgärder som väsentligen kan komma att ändra naturmiljön gäller även om de inte är förbjudna enligt reservatets föreskrifter,
- Anmälnings- eller tillståndsplikt enligt 11 kap miljöbalken för verksamheter som innebär påverkan på vattens djup eller läge, exempelvis anläggningsarbeten i vatten, dämning, vattenbortledning eller anläggning av våtmark,

- 2 kap, Kulturmiljölagen (1988:950) med bestämmelser om skydd av fornlämningar mm,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 26 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. Större grupper bör samråda med markägaren. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna men som kan medföra en väsentlig förändring av naturmiljön, ska anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen. Samråd kan krävas för stora tävlingar, evenemang eller aktiviteter som medför omfattande slitage eller markskador.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Naturreservatet ligger i en fullåkersbygd norr om Kävlinge. Naturreservatet är beläget på den sedimentära bergarten lerskiffer. Kring naturreservatet utgörs jordarten av isälvs materialet sand, medan merparten av jordarten inom naturreservatet utgörs av det finkorniga och vattenhållande jordarten silt som i sin tur inom delar av området är överlagrad av kärrtorv, där vi återfinner rikkärsmiljöerna.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Allarps mosse är en rest av ett större rikkärssområde som har dikats ut i flera omgångar. Den senaste och mest omfattande utdikningen ägde rum i början på 1970-talet med en kulvert på flera meters djup genom höjdryggen i väster, under landsvägen och vidare ner till Välabäcken vid Allarps kvarn.

Fram till 1970-talets utdikning utgjordes mossen under vinterhalvåret av en vidsträckt "sjö" där ortsbefolkningen åkte skridskor. Efter utdikningen minskade kärrets utbredning drastiskt och av rikkärsmiljön återstår idag endast en yta på något hektar i områdets centrala del. Resterande delar har omvandlats till fukt- eller friskängar. Dessa

har dessutom till allra största delen påverkats av gödsling, främst under 1970- och 80-talen, och har ett starkt trivialiserat fältskikt som domineras av bredbladiga gräs."

Runt omkring mossen finns rikligt med fornlämningar i form av högar (gravar) från bronsåldern. Buhrmans Skånekarta från år 1687 visar att Allarps mosse var öppen. Enskifteskartan från år 1805 över Södervidinge och Allarps by visar att mossen nyttjades som ängsmark. Den ekonomiska kartan från år 1912 visar att slåttern hade upphört och området nyttjades som betesmark. Mossen är relativt opåverkad av kultivering. Delar av Allarps mosse har aldrig eller i mycket liten omfattning plöjts, gödslats, besprutats eller insåts i någon stor omfattning.

Länsstyrelsen har sedan år 2011 röjt igenväxningsvegetation vid fyra tillfällen (åren 2011, 2015, 2019 och 2022) i rikkärret.

Biologiska bevarandevärden

Allarps mosse har en gång varit ett stort och artrikt extremrikkärr. Idag är rikkärret betydligt mindre efter en omfattande dikning av mossen på 1970-talet, vilket också förändrade floran. Rikkärret som idag är kvar är beläget i den centrala delen av området och omges av fuktäng. Hela Allarps mosse utgörs av betesmark. Rikkärr är en ovanlig naturtyp i Skåne och extremrikkärr är unika. Många hotade arter är knutna till denna naturtyp. Undersökningar visar att kalkförekomsten ligger cirka 15–20 centimeter under markytan över hela området. Det medför väldigt goda möjligheter till restaurering.

I Allarps mosse finns fortfarande enstaka exemplar av den kritiskt hotade arten svarttåg (CR). Allarps mosse utgör en av fem lokaler i hela Sverige för svarttåg. I området finns också många exemplar som ser ut som svarttåg, men är en trolig hybrid med ryltåg. Dessa individer är sterila. För svarttåg finns ett specifikt åtgärdsprogram upprättat (Åtgärdsprogram för bevarande av svarttåg). Övriga rödlistade arter i området är bl.a. honungsblomster (VU) där denna lokal utgör en av två kända lokaler för arten i sydväst Skåne, småvänderot (VU), majviva (NT), jordtistel (NT) och loppstarr (NT). Bottenskiktet i rikkärret består av kärrbryum, källtuffmossa och bandpraktmossa. Spjutmossa som är en indikator på näringsrika förhållanden är också vanlig.

Friluftsliv och tillgänglighet

Området ligger i anslutning till vägen mellan Kävlinge och Marieholm. På grund av att området till stora delar är mycket fuktigt och är av en begränsad areal och har mycket höga naturvärden samt att det finns andra tillgängliga rikkärr i trakten, Dagstorps mosse, avser inte länsstyrelsen att tillgängliggöra detta område.

Skälen för beslut

Det föreslagna naturreservatet har höga naturvärden och har potential att få ännu högre. Allarps mosse har angivits som skyddsvärt ur naturvårdssynpunkt avseende på regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Riksintresse enligt 3 kap. 6 § MB naturvård:** Området ligger inom riksintresse för naturvärden, V Karaby – Dagstorps backar – Dagstorps mosse.
- **Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr:** Området är upptaget som ett naturvärdeklass 1-område (mycket höga naturvärden). Nr 62 Allarps mosse.
- **Åtgärdsprogram för hotade arter:** I området finns svarttåg (CR) som enbart har en bedömd förekomst i Skåne. Naturvårdsverket har tagit fram ett specifikt åtgärdsprogram för dess bevarande år 2006.
- **Rödlistade arter:** Är bl.a. svarttåg (CR), honungsblomster (VU), småvänderot (VU), majviva (NT), jordtistel (NT) och loppstarr (NT).
- **Länets naturvårdsprogram:** Allarps mosse har tilldelats naturvärdesklass 2.
- **Grön infrastruktur:** Närmaste skyddade rikkärslokaler ligger cirka 1,8 km från naturreservatet Dagstorps mosse och cirka 4 km från naturreservatet Stora Harrie mosse.
- **Dikningsföretag:** Området omfattas av två dikningsföretag, Dagstorp 13 av år 1893 som går igenom mossen och Norrvidinge-Allarp av år 1944 som går i mossens östra kant.
- **Ängs- och betesmarksinventeringen:** Området är upptaget inom ängs- och betesmarksinventeringen. Området betas aktivt och cirka 4 hektar har definierats som rikkärr (7230) och 12,4 hektar som annan naturtyp.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att området bör avsättas som naturreservat av ovan redovisade skäl med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald, vårda, restaurera och bevara värdefulla naturmiljöer, skydda, restaurera eller nyskapa värdefulla natur- och livsmiljöer för skyddsvärda arter samt minska störningen från besökare behövs föreskrifter enligt ovan. Återvätning och schaktning av delar av området bedöms gynna återetableringen av rikkärsvvegetationen på sikt. Vidare kommer det medföra att pågående nedbrytning och utsläpp av koldioxid från mossen kommer i det närmaste upphöra och inbindningen av koldioxid kommer i stället att påbörjas. Förbud mot färbete och införande av ett senare bete kommer medföra att rikkärr, kalk- och fuktängsvegetationen kommer att blomstra i allt större prakt och därmed gynna hotade växter samt en mängd hotade nektar och pollenlevande arter.

Allarps mosse utgör tillsammans med de närliggande skyddade rikkärren i naturreservaten Dagstorps mosse och Stora Harrie mosse ett lokalt kluster av rikkärr som ökar möjligheten för bevarande av deras flora och fauna på landskapsnivå.

Ett permanent skydd av området som naturreservat medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen myllrande våtmarker, ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

Utöver nämnda riksintressen berörs området inte av några andra riksintressen. Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Bestämmelser som beslutet grundar sig på

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken ska i beslutet anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet.

Om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen enligt 7 kap. 6 § miljöbalken förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla vissa intrång.

Om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet får enligt 7 kap. 30 § miljöbalken länsstyrelsen besluta om föreskrifter om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom det skyddade området.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 3 § Förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ekosystemtjänstbedömning

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter inrättande naturreservatet har på olika ekosystemtjänster och har kommit fram till att det inverkar positivt på flertalet ekosystemtjänster, se tabell nedan. Bedömningen är att påverkan på ekosystemtjänsterna sammantaget stärker motiven för inrättande av naturreservatet.

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Genetiska resurser hos vilda arter	Positiv
Försörjande	Jakt	Positiv och negativ
Försörjande	Bärplockning och annan vild föda	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Livsmiljöer som t.ex. lek- och spelplatser, boplatser och rastplatser för fåglar.	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Kolbindning utförd av växter	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Dämpning av avrinning och flöden	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Upprätthållande av markens struktur	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Biologisk kontroll av skadegörare (inklusive invasiva arter)	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Naturarv, exempelvis bevarandet av naturens värden för framtida generationer.	Positiv
Kulturella	Resurs för forskning	Positiv
Stödjande	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv
Stödjande	Näringsämnes-cirkulation - vattnets kretslopp	Positiv
Stödjande	Ekologiska samspel t.ex. näringsvävares dynamik, interaktioner mellan trofiska nivåer, evolutionära processer	Positiv
Försörjande	Genetiska resurser hos vilda arter	Positiv
Försörjande	Jakt	Positiv och negativ
Försörjande	Bärplockning och annan vild föda	Positiv

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen har med start år 2023 i samråd med markägarna upprättat förslag till beslut.

Länsstyrelsen har framtagit hydrologisk utredning för området.

Naturvårdsverket har under år 2025 förvärvat del av Borttaget pga gdpr (red anm). Fastighetsbildning pågår. Intrångsersättning har utbetalts till markägarna av Borttaget pga gdpr (red anm) år 2025.

Ärendet remitterades under perioden 28 augusti 2025 till den 10 oktober 2025, då berörda sakägare förelades att yttra sig över framtaget beslutsförslag. Inkomna yttranden och Länsstyrelsens bemötande återfinns i bilaga 4.

Området är inte slutligt inmätt, varför den slutliga gränsen kan komma att ändras något. Slutlig gräns kommer finnas i NVR och på lantmäteriets registerkarta.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen utgör bilaga 3 till detta beslut.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 6.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit avdelningschef Olof Liungman, enhetschef Cecilia Backe, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

Ola Melin

Johan Johnmark

Bilagor

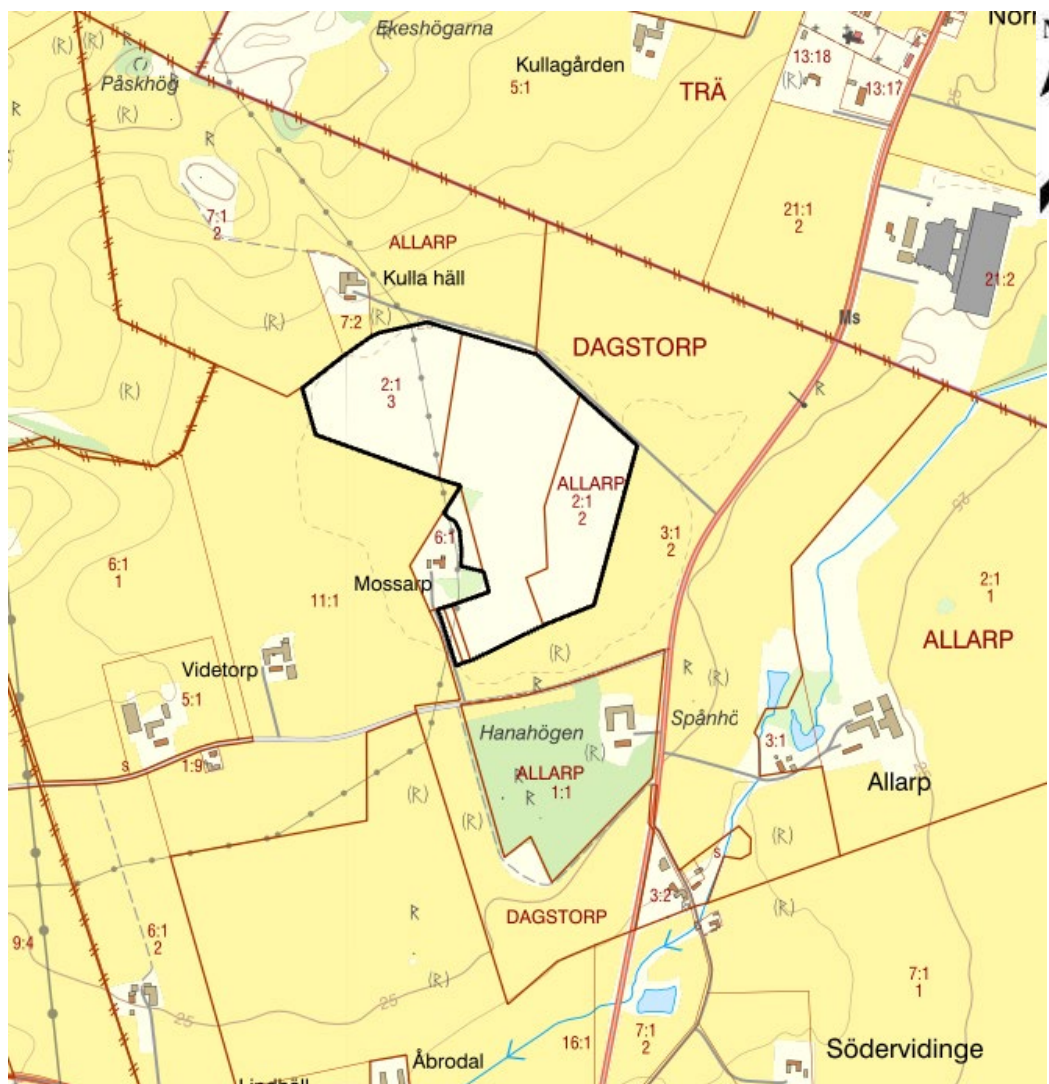
1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Skötselplan
4. Yttranden och länsstyrelsens bemötande
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 20 november 2025 om bildande av naturreservatet Allarps mosse i Kävlinge kommun.

Figur 1 Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan. Skala 1:10 000.

Figur 2 Översiktskarta med en svart ring kring naturreservatet.

Gröna områden utgör närliggande naturreservat.

Skala cirka 1:100 000

Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Tillhör beslut den 20 november 2025 om bildande av naturreservatet Allarps mosse i Kävlinge kommun.

Rastrerat område gäller föreskrifterna B3-B6 och B8.

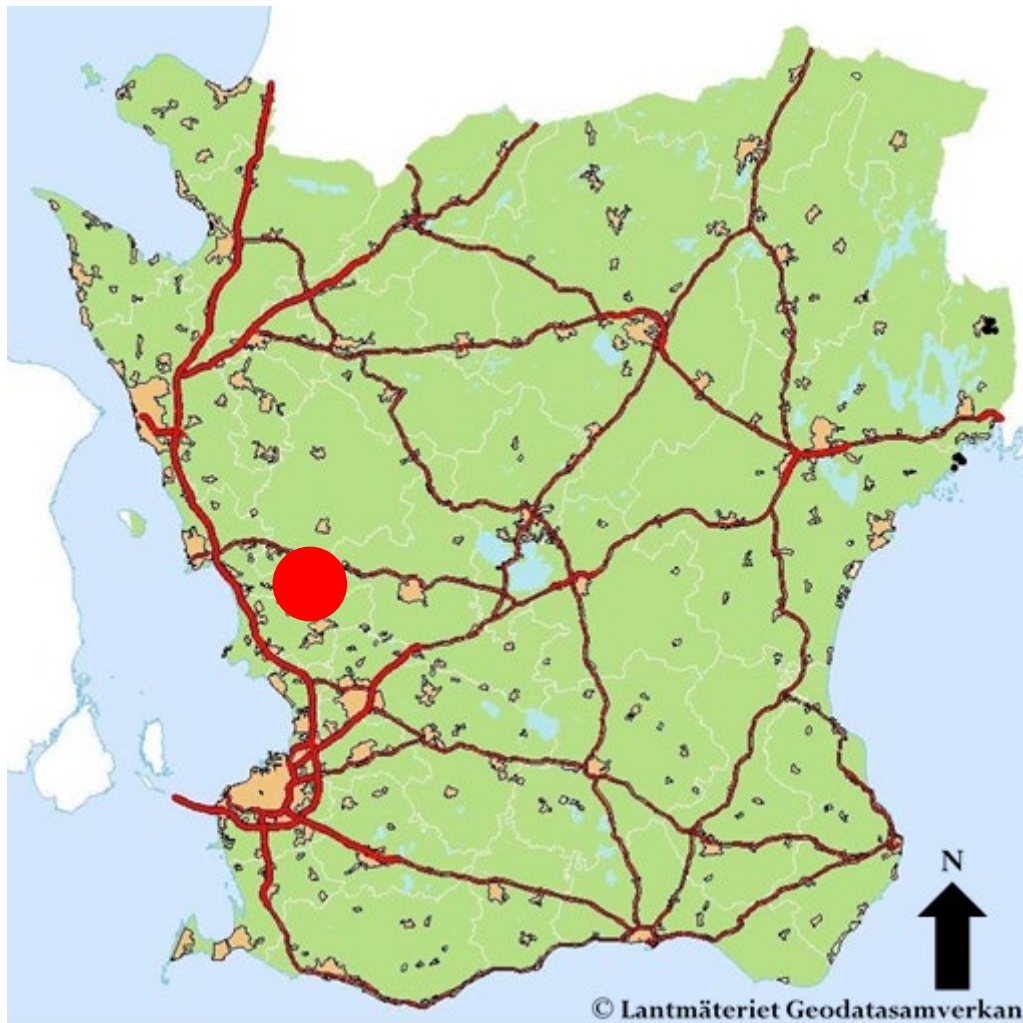
Blåa streck = förvaltarens igenläggning av diken som ej påverkar åkermarken eller utanför naturreservatet liggande mark

- = Informationsskylt, föreskrift B2
- = stängselövergång, föreskrift B7

Skötselplan för naturreservatet Allarps mosse

Länsstyrelsen
Skåne

Figur 1 Den röda cirkeln anger naturreservatets ungefärliga läge

Fastställt: 2025-11-20
Planförfattare: Johan Johnmark
Diarienummer: 32681-2024, 1261-206
Omslagsbild: Allarps mosse år 2024
Foton: Johan Johnmark, om inget annat anges

Innehåll

Inledning.....	4
1. Syftet med naturreservatet.....	5
2. Beskrivning av området.....	6
2.1 Administrativa uppgifter.....	6
2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden.....	6
2.2.1 Geomorfologi och hydrologi.....	6
2.2.2 Historisk markanvändning och landskapsutveckling.....	7
2.2.3 Biologi och naturvärden.....	10
2.2.4 Friluftsliv.....	10
2.2.5 Vad kan påverka området negativt?.....	10
3 Övergripande mål och åtgärder.....	11
3.1 Övergripande mål.....	11
3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder.....	11
3.3 Forn- och kulturlämningar.....	12
3.4 Konsekvenser av klimatförändringar.....	12
3.5 Hydrologisk restaurering.....	13
3.6 Populationsstärkande åtgärder.....	16
3.6.1 Åtgärder för Svarttåg (CR) och ÅGP-art.....	16
3.6.2 Åtgärder för Stor ögontröst (ÅGP-art).....	16
3.6.3 Åtgärder för andra rikkärns- och kalkfuktängs arter som i dagsläget ej finns inom området.....	16
4 Skötselområden med mål och åtgärder.....	17
4.1 Skötselområde Rikkärr och kalkfuktäng, cirka 17 hektar, varav restaureringsmark cirka 16,4 hektar.....	17
4.1.1 Beskrivning.....	17
4.1.2 Bevarandemål.....	18
4.1.3 Restaureringsåtgärder.....	18
4.1.4 Skötselåtgärder.....	19
5 Friluftsliv.....	20
6 Jakt och fiske.....	20
7 Utmärkning av naturreservatets gränser.....	20
8 Tillsyn.....	20
9 Uppföljning och revidering.....	20
9.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder.....	20
9.2 Revidering av skötselplanen.....	21
9.3 Uppföljning av kostnader.....	21
10 Kostnadsansvar och prioriteringar.....	21
10.1 Markskötsel.....	21
10.2 Anläggningar.....	23
11 Rödlistade arter.....	24
12 Källor.....	25
Bilaga A Skötselområdeskarta.....	26

Inledning

Skötselplanen beskriver naturreservatets värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör för hur dessa värden ska tillvaratas genom lämplig skötsel. Bakom detta ligger syftet med bildandet av naturreservatet. Syftet styr även vilka föreskrifter (regler) som ska gälla i reservatet. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas, till vilket skötselplanen är en bilaga. För att uppnå syftet med ett naturreservat krävs normalt även en särskild skötsel, vilken redovisas i detta dokument.

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t ex en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

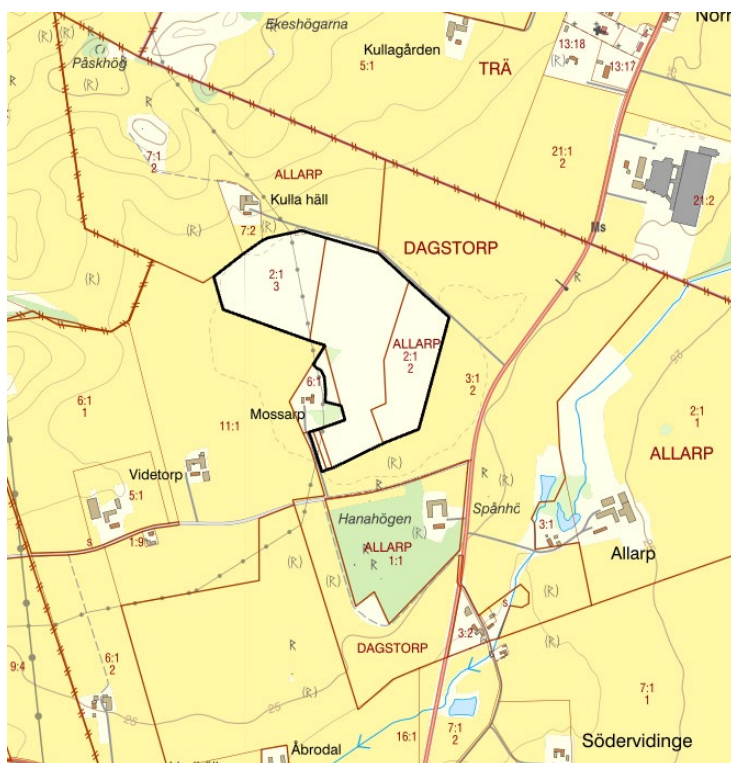
Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bland annat naturreservatets syfte och vilka natur- och andra bevarandevärden som finns redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftet.

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade naturmiljöer såsom rikkärr, kalkfuktäng och fuktäng med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och återställas. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas.

Syftet ska uppnås genom att:

- Bevara, restaurera och utvidga områdets rikkärr, kalkfuktäng och fuktäng.
- Hävd av kalkfuktäng och fuktäng sker främst genom bete med nötkreatur. I restaureringssyfte får schaktning och bränning ske.
- Hävd av rikkärr sker främst genom slåtter med efterbete med nötkreatur.
- Bevara och återställa områdets hydrologi.
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art, däribland honungsblomster och svarttåg.
- Inplantera för området lämpliga hotade och sällsynta arter.
- Ta bort eventuellt invasiva och eller främmande arter.
- Inom området ska nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med naturreservatet. Syftet ska även uppnås genom att utvärdera och anpassa skötseln i överensstämmelse med ny kunskap om biologiska värden.

Figur 2 Naturreservatet är markerat med svart heldragen linje.

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn:	Allarps mosse
Kommuner:	Kävlinge
Natura 2000-ID:	-
DOS-ID ¹	1107349
Gränser:	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Berörda fastigheter:	Del av: Borttaget pga gdpr (red anm).
Markägarkategori:	Naturvårdsverket och enskild
Läge:	Cirka 4,5 km norr om Kävlinge
Koordinat centralpunkt:	E: 380300 N: 6189000 (SWEREF99 TM)
Huvudavrinningsområde:	Rönne å
Vattenförekomst:	Välabäcken SE619249-133108
Inskrivna nyttjanderätter:	Borttaget pga gdpr (red anm).
Gemensamhetsanläggning:	Finns i akten
Areal:	17 ha (varav land 17 ha)
Förvaltare:	Länsstyrelsen

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

2.2.1 Geomorfologi och hydrologi

Naturreseptatet ligger i en fullåkersbygd norr om Kävlinge. Naturreseptatet är beläget på den sedimentära bergarten lerskiffer. Kring naturreseptatet utgörs jordarten av isälvsmaterialiet sand, medan merparten av jordarten inom naturreseptatet utgörs av det finkorniga och vattenhållande jordarten silt som i sin tur inom delar av området är överlagrad av kärrtorv, där vi återfinner rikkärrsmiljöerna.

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur.

2.2.2 Historisk markanvändning och landskapsutveckling

Allarps mosse är en naturbetesmark med lång hävdkontinuitet. Runt omkring mossen finns rikligt med fornlämningar i form av högar (gravar) från bronsåldern. Buhrmans Skånekarta från år 1687 visar att Allarps mosse var öppen. Enskifteskartan från år 1806 över Södervidinge och Allarps by visar att mossen nyttjades som ängsmark. Den ekonomiska kartan från år 1912 visar att slåttern hade upphört och området nyttjades som betesmark. Mossen är relativt opåverkad av kultivering. Delar av Allarps mosse har aldrig eller i mycket liten omfattning plöjts, gödslats, besprutats eller insåts i någon stor omfattning.

Länsstyrelsen har sedan år 2011 röjt igenväxningsvegetation vid fyra tillfällen (åren 2011, 2015, 2019 och 2022) i rikkärret.

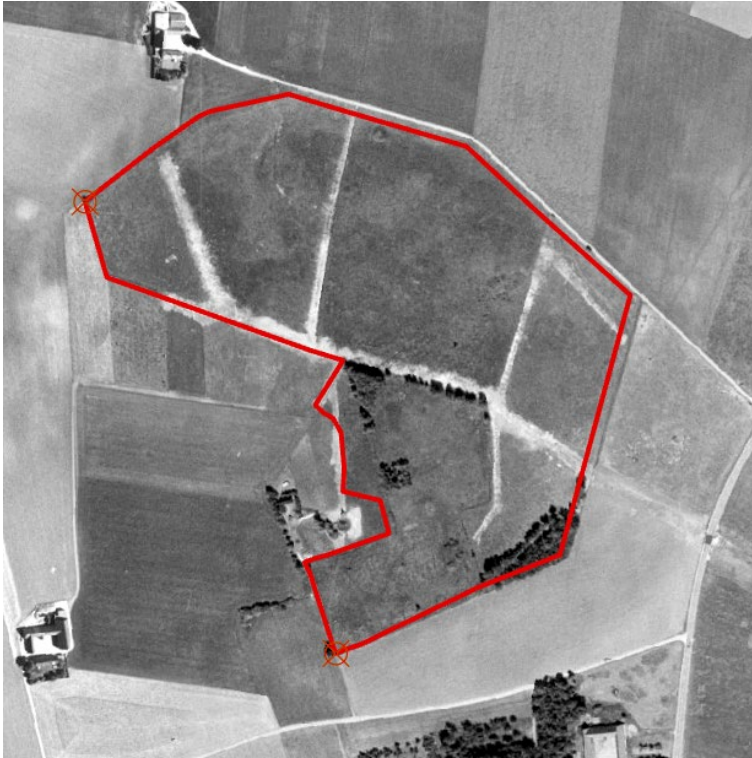
Figur 3 Karta över enskiftet år 1805. Notera att mossens utbredning västerut var större då.

Figur 4 Karta över delning år 1844. Fastighetsgränserna har följt dessa gränser fram tills Naturvårdsverket förvärvade delar av området år 2025. Markerna nyttjas som ängsmark.

Figur 5 Flygbild från år 1939. Notera planteringen i sydost och att diken gick i marknivå.

Figur 6 Flygbild från år 1975. Tagen efter att diken har rörlagts

Figur 7 Ortofoto från år 2022

2.2.3 Biologi och naturvärden

Allarps mosse har en gång varit ett stort och artrikt extremrikkärr. Idag är rikkärret betydligt mindre efter en omfattande dikning i kärret på 1970-talet, vilket också förändrade florán. Rikkärret som är kvar idag är relativt torrt och beläget i den centrala delen av området. Rikkärret ligger i en mosaik med kalkfuktäng som omges av en fukt- och friskäng. I rikkärret finns idag endast ett fåtal mossor kvar som vanligtvis är talrika i opåverkade rikkärr. Mjukmattor saknas nu helt i Allarps mosse. Utanför rikkärrenskomplexet dominerar trivial gräsmarksflora som i delar är mycket högvuxen och frodig. Samma triviala arter finns även inom komplexet men är här inte lika tätvuxen. Området behöver sammanlagt en starkare hävd och ökad markfuktighet för att de typiska rikkärrensarterna ska överleva i längden. Hela Allarps mosse utgörs idag av betesmark. Rikkärr är en ovanlig naturtyp i Skåne och extremrikkärr är unika. Många hotade arter är knutna till denna naturtyp. Undersökningar visar att kalkförekomsten ligger cirka 15–25 centimeter under markytan över hela området. Det medför väldigt goda möjligheter till restaurering.

I Allarps mosse finns fortfarande enstaka exemplar av den kritiskt hotade arten svarttåg (CR). Allarps mosse utgör en av fem lokaler i hela Sverige för svarttåg. I området finns också många exemplar som ser ut som svarttåg, men är en trolig hybrid med ryltåg. Dessa individer är sterila. För svarttåg finns ett specifikt åtgärdsprogram upprättat (Åtgärdsprogram för bevarande av svarttåg). Övriga rödlistade arter i området är bl.a. honungsblomster (VU) där denna lokal utgör en av två kända lokaler för arten i sydväst Skåne, småvänderot (VU), majviva (NT), jordtistel (NT) och loppstarr (NT). Bottenskiktet i rikkärret består av kärrbryum, källtuffmossa och bandpraktmossa. Spjutmossa som är en indikator på näringsrika förhållanden är också vanlig.

2.2.4 Friluftsliv

Området ligger i anslutning till vägen mellan Kävlinge och Marieholm. På grund av att området till stora delar är mycket fuktigt och är av en begränsad areal och har mycket höga naturvärden samt att det finns andra tillgängliga rikkärr i trakten, Dagstorps mosse, avser inte länsstyrelsen att tillgängliggöra detta område.

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

Allmänt för samtliga naturtyper

- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Utdikning, dränering och andra ingrepp som ändrar de hydrologiska förhållandena och leder till uttorkning av naturtyper. Naturtyperna kan påverkas negativt även av perifera dikningsföretag, ledningsgrävningar och vägdragningar om de leder till sänkt grundvattennivå eller ändrad hydrologi på lokalerna.

- Användning av avmaskningsmedel med samma miljöpåverkan som avermectin är negativt för den dynglevande insektsfaunan och bör undvikas i så stor utsträckning som möjligt. Avmaskningsmedel bör inte användas utom när det sker på veterinärs inrådan.
- Utebliven röjning av igenväxningsvegetation och minskat eller upphört bete som på sikt leder till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade och ljuskrävande floran och faunan.
- För hårt bete som medför återkommande utebliven blomning och frösättning.
- Borttagande av salix, som snäckorna är beroende av.
- Nedfall av luftföroreningar och luftburet kväve. Kvävenedfall påskyndar igenväxningen och kan påverka artsammansättningen i områdets naturtyper.
- Störningar kopplade till klimatförändringarna som t.ex. omfattande sommartorka eller långvariga översvämningar.
- Införsel och spridning av invasiva och främmande arter.
- Nya sjukdomar och skadeorganismer som redan är införda eller har potential att bli ett problem om de införs.

3 Övergripande mål och åtgärder

3.1 Övergripande mål

Bevarandemålen är långsiktiga och det som gäller när området har gynnsam bevarandestatus. Det är viktigt att påpeka att de måste revideras allt eftersom ny kunskap kommer fram.

Ett övergripande bevarandemål för typiska arter i området är:

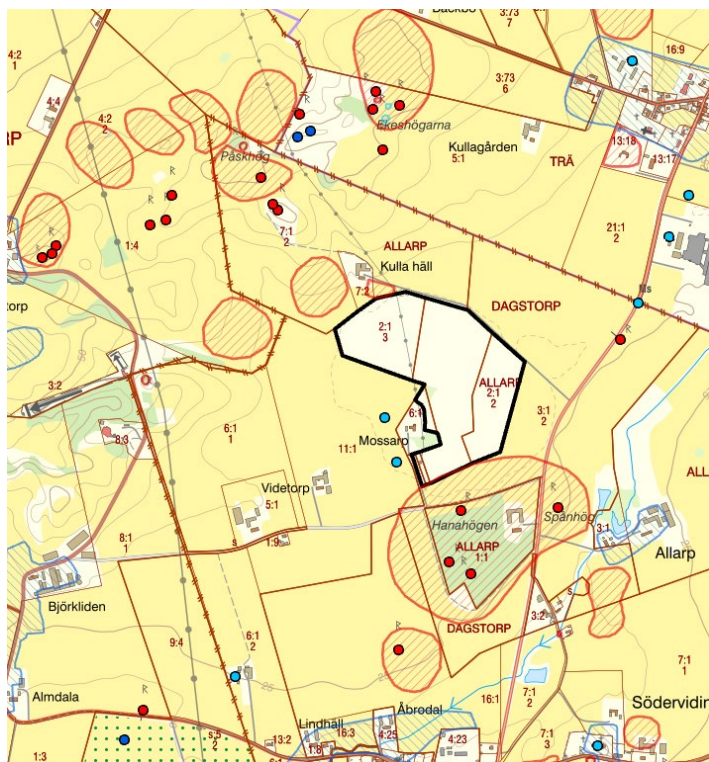
- Artrikedomen och arttätheten i områdets befintliga habitat ska bevaras och utvecklas.
- Förekomsten av rödlistade växt-, svamp- och djurarter, som är knutna till området, ska bevaras och utvecklas, så att de kan föryngra sig i långsiktigt livskraftiga populationer.

3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

- Återskapa om möjligt en mer naturlig hydrologi.
- Restaurering genom avbaning och bortkörande av massor.
- En mer optimal hävd med bete av nöt och häst i området.
- Reducera förekomsten av träd, buskar och bladvass.
- Vidta åtgärder för att stärka hotade arter.

3.3 Forn- och kulturlämningar

Naturreseptatet berörs inte av någon registrerad fornlämning. Området runt omkring är dock mycket rikt på fornlämningar bland annat i form av högar. Allarps mosse ligger i en grundare försänkning i vilken torvbildning uppstått. Det är inte troligt att här har funnits en sjö.

Figur 8 Karta över kända fornlämningar i området

Vid ingrepp i och invid fornlämning krävs tillstånd enligt kulturmiljölagen 2 kap 1989:950; samråd ska ske med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet innan åtgärd påbörjas. Det gäller exempelvis vid schaktning.

3.4 Konsekvenser av klimatförändringar

Vegetationszonerna kommer att flytta sig norrut i en takt som många arter inte hinner med i. Växtsäsongen kommer att förlängas med ökad igenväxningstakt. Den prognostiserade ökade nederbördsmängden (15%) kommer framför allt ske vintertid. Rikskärr- och kalkfuktängsvegetationen kan sommartid komma att drabbas av omfattande torkskador med artförsvinnande som följd. Det kan uppstå problem för betesdjur med långvarig hetta och torka samt foderbrist. Ett varmare klimat kommer att gynna spridning av invasiva arter till naturreseptatet som slår ut den inhemska floran och faunan.

Exempel på skötselåtgärder för att motverka eventuella problem orsakade av klimatförändringar:

- Öka återvätningen i området.
- Motverka igenväxning genom röjning, slåtter, bränning, förändrad betessång.
- Problem för betesdjur: säkrad dricksvattenförsörjning, solskydd, betesplanering/fållindelning.
- Förflyttning av arter.
- Bekämpande av främmande och invasiva arter.

3.5 Hydrologisk restaurering

Dikningsföretagen Borttaget pga gdpr (red anm). ligger inom naturreservatet. Flertalet av diken har lagts i tidigare fastighetsgränser. Redan 1939 hade flera mindre diken kulverterats. År 1975 hade alla diken kulverterats. Grundvattnet har sänkts kraftigt i området med följd att torvbildningen upphört och har övergått i en nedbrytning av torven. Detta fenomen syns väldigt tydligt på bilden nedan där björkarnas rötter har hamnat i dagen.

Figur 9 Mycket tydlig bild på hur marken sjunker i området, trädens rötter ligger fria.

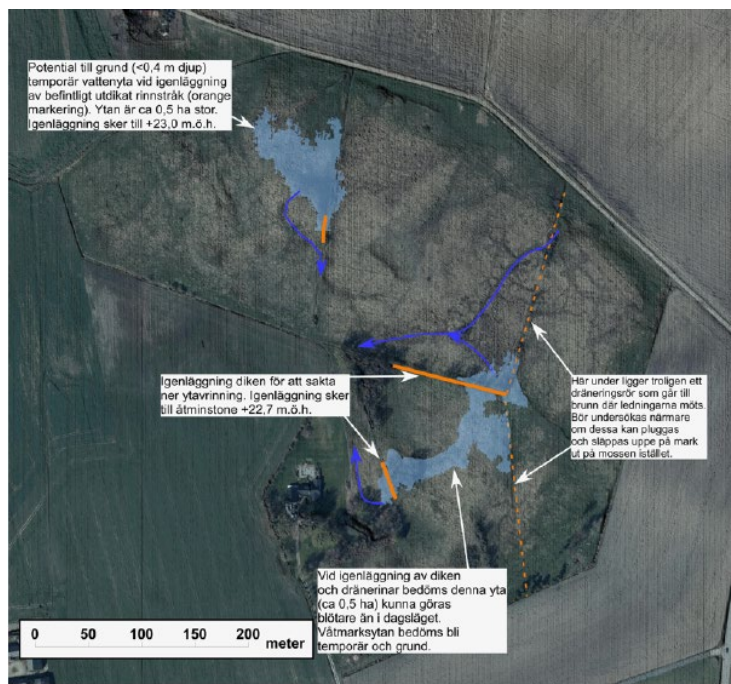
Markägare i området vittnar också om att förr (1950-talet) kunde man åka skridsko på vinter på "sjön" som bildades i området. En annan markägare berättar att för 20 år sedan var man tvungen att ha stövlar om man skulle gå ut på mossen, idag funderar det bra med lågskor.

Det är av mycket stor betydelse för den biologiska mångfalden och för rikkärret att området återväts med försök att återfå en så pass naturlig hydrologi som möjligt, med hänsyn tagen till omkring naturreservatet liggande mark. Hydrologisk utredning har genomförts för att undersöka vilka diken som går att lägga igen utan att mark utanför naturreservatet påverkas negativt. I utbetald intrångsersättning till markägare har det

ingått att låglänta områden kan bli blötare och därmed tappa ekonomiskt värde, vilket har ersatts ekonomiskt.

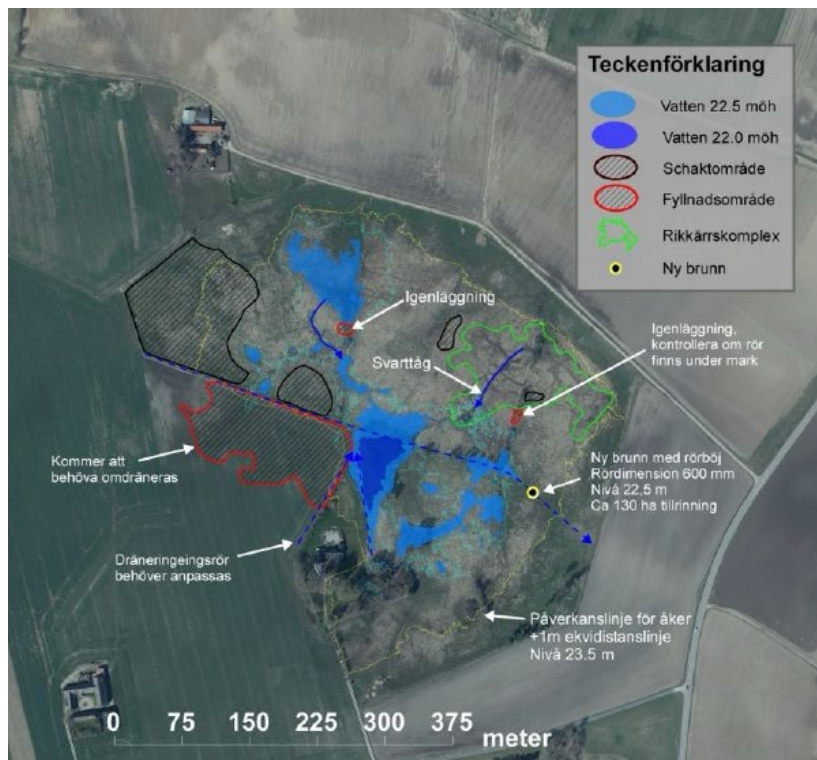

Figur 10 Kända dikesdragningar i området

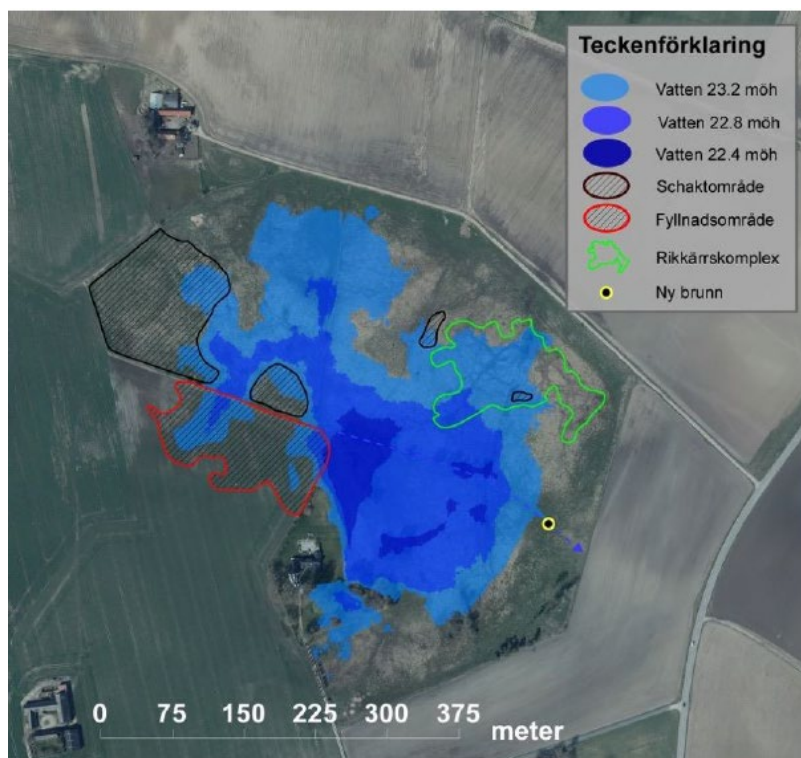

Figur 11 Karta som visar påverkan ifall endast ytliga diken skulle läggas igen.

Karta framtagen av Naturcentrum

Figur 12 karta med det alternativ av hydrologisk återställning som förordas, det mindre alternativet. Karta framtagen av Naturcentrum

Figur 13 Karta med det större alternativet som skulle innebära "fullständig" återställning, men som också skulle påverka mark utanför naturreservatet. Karta framtagen av Naturcentrum

3.6 Populationsstärkande åtgärder

3.6.1 Åtgärder för Svarttåg (CR) och ÅGP-art

Svarttåg är en kritiskt hotad art (CR) som endast finns på ett fåtal lokaler i Skåne. Sedan år 2006 omfattas arten av ett åtgärdsprogram (ÅGP). Svarttåg är mycket känslig för uttorkning. För att arten ska kunna sprida sig bör enligt ÅGP:et betes- och slåtterfria säsonger vart fjärde eller femte år ge ökad möjlighet till fröspridning. Betesfredningen kan ske med ett enkelt, flyttbart elstängsel med eltrådar.

Arten är enligt odlingsförsök mycket lättförökad. Vid en restaurering bör därför uppodlade exemplar med frön från Allarps mosse utplanteras på för arten lämpliga ställen på den restaurerade ytan.

3.6.2 Åtgärder för Stor ögontröst (ÅGP-art)

Stor ögontröst är en hotad art (EN) och är fridlyst. För artens bevarande har ett särskilt åtgärdsprogram framtagits. Arten lever i hävdade kalkfuktängar och ibland i kalkkärr. Den är en ettårig halvparasit, en rotparasit. Den är senblommande och missgynnas av avbitning då fröproduktionen kan minska drastiskt. För att bidra till att bevara arten i Sverige behöver den insås i området. Insådd har tidigare skett i andra kalkfuktängar/rikkärr med gott resultat. Målsättningen bör vara en population kring 500 plantor.

3.6.3 Åtgärder för andra rikkärrs- och kalkfuktängsarter som i dagsläget ej finns inom området

Jämfört med rikkärren Dagstorps mosse och Stora Harrie mosse har Allarps mosse med all sannolikhet tidigare haft en betydligt rikare rikkärrs- och kalkfuktängsflora och fauna. I samband med restaureringen av mossen bör återintroduktion av rikkärrs- och kalkfuktängsarter ske. Lämpliga arter är till exempel: majnycklar (NT), plattsäv (VU), källfräne (VU), ängsskära (NT), ängsstarr (NT), gräsull, kärrknipprot, ängsnycklar, Jungfru Marie nycklar, smörboll, piprensarmossa, späd skorpionmossa, källtuffmossa, korvskorpionmossa, kalkkammossa, stor skedmossa, kärrbryum, källgräsmossa, kärrspärrmossa och kalklungmossa, kalkkärrsgrynsnäcka (NT), kärrpuppsnäcka (NT), ängsgrynsnäckan, smalgrynsnäcka, ängsdvärgsnäcka, mindre bastardsvärmare (NT), violettekantad guldvinge (NT), silversmygare (NT) och sotnätfjäril (NT). Introduktionen bör främst ske efter restaureringen påbörjats och arterna bör komma från närliggande rikkärr som Dagstorps mosse, Stora Harrie mosse, Orrödsjärret, Liaängen genom plantor, hö, frön och infångade individer.

4 Skötselområden med mål och åtgärder

Naturreservatet har delats in i ett skötselområde (se bilaga A Skötselområden).

- Skötselområde 1 – Rikkärr och kalkfuktäng, cirka 17 hektar, varav restaureringsmark cirka 15,8 hektar

4.1 Skötselområde Rikkärr och kalkfuktäng, cirka 17 hektar, varav restaureringsmark cirka 15,8 hektar

4.1.1 Beskrivning

I dagsläget utgörs området av ett mindre rikkärr på cirka 1,2 hektar (naturtypen extremrikkärr 7230) som trots markavvattning har lyckats hålla sig kvar i området. Övrig mark utgörs av mindre delar kalkfuktäng (naturtypen 6410 a), fuktäng och näringspåverkad öppen betesmark. Naturtyperna har slagits ihop till ett skötselområde då skötseln idag är den samma. Beroende på restaureringens omfattning och genomslag kommer den framtida arealen rikkärr, kalkfuktäng och fuktäng att ändras.

Rikkärret är artfattigare än andra rikkärr i Skåne. I rikkärret växer bland annat svarttåg (CR), småvänderot (VU), majviva (NT), honungsblomster (VU), källblekvide (NT), som finns på några få rikkärrslokaler i sydvästra Skåne), vildlin, ängsnycklar, slätterblomma, kärrsälting och darrgräs. På kringliggande kalkfuktäng växer jordtistel (NT), ängsvädd, krypvide, blodrot och gökblomster.

Bottenskiktet i rikkärret utgörs bland annat av guldspärrmossa, källtuffmossa, bandpraktmossa och stor fickmossa.

Fågellivet utgörs bland annat av sävsparv (NT), sånglärka, hämpling och ängspiplärka.

Provgrävningar gör gällande att det finns ett tjockare kalklager cirka 15–20 centimeter under hela området. Det här medför väldigt goda restaureringsmöjligheter. Arter som nämns under kapitel 3.6 Populationsstärkande åtgärder bör introduceras i området.

Området hävdas idag med nöt.

Länsstyrelsen har sedan år 2011 tillsammans med markägare inom ramen för Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr och våtmarkssatsningen, genomfört flera restaurerings- och slätteråtgärder.

Figur 14 Majviva (NT). Foto Anette Persson

Figur 15 Bild som visar svag hävd i området hösten 2021.
Foto Anette Persson

4.1.2 Bevarandemål

- Vålhävdad rikkärr bevuxet och blommande med för området typiska rikkärrsarter som majviva, tätört, slåtterblomma, honungsblomster, kärrknipprot och källtuffmossa.
- Rikkärret bör efter restaurering uppgå till minst 10 hektar, där övriga delar utgörs av kalkfuktäng, fuktäng eller öppen betesmark.
- Svarttåg ska finnas i en livskraftig och stabil population, enligt ÅGP:et innebärande cirka 10 kloner med cirka 1000 blommande strån.
- Källblekevide ska finnas i en livskraftig och stabil population, innebärande minst 50 individer.
- Hydrologin ska återställas så långt möjligt med hänsyn tagen till mark som ligger utanför naturreservatet.
- Området ska i princip hållas fritt från buskar och träd, med undantag av enstaka lägre buskar av salix (främst hanplantor som ger pollen), källblekvide och krypvide. Täckningsgraden bör ligga kring 1%. Höjden på buskarna bör ligga kring 1–1,5 meter (för att reducera skuggbild och ändå utgöra ett bra substrat för snäckor).
- Omfattande trampsador får ej uppkomma.

Bevarandemålen är ej uppnådda pga rikkärret är så begränsat i areal och populationsutvecklingen är negativ för rikkärrsarter inom området.

4.1.3 Restaureringsåtgärder

- Avbaning och borttransport av markområden som ej utgörs av rikkärr. Avbaningen ska ske ner till förekommande kalkhorizont (cirka 15–20 centimeter

under nuvarande markyta). Nedschaktad yta ska angöra fint till kringliggande yta med en släntlutning kring 1:5. Avbanad yta är ej lämplig för betesdjur att beträda tills vegetationstäcket åter har slutit sig.

- Körning, eller förekomst av avbaningsmassor får ej ske eller förekomma, i befintligt rikkärr.
- Genomförande av hydrologisk restaurering, det mindre alternativet, som ej påverkar områden utanför naturreservatet, se kapitel 3.5
- Genomförande av populationsstärkande åtgärder, se kapitel 3.6.

Figur 16 Del av området år 2024. Foto mot nordöst (vänstra bilden) och mot nordväst (högra bilden)

Figur 17 Björkarna bör tas ner före restaureringen för att motverka massivt björk uppslag. Salixarna kommer troligen dö med tiden när grundvattennivån höjs.

4.1.4 Skötselåtgärder

- Kontinuerligt borttagande av uppkommande sly, genom exempelvis uppdragning, rotfräsning, toppning eller röjning. Väljs röjning kommer det behöva ske åtminstone varje år de närmsta två decennierna. Undantag ska göras för enstaka salixar, (se även bevarandemål för källblekvide och krypvide), som tas bort när de blir för stora, för att ersättas av yngre plantor eller tidigare nedkade salixar.

- Årligt bete med nöt och eller häst. Betesperioden har inte reglerats i föreskrifter. Förvaltaren avgör utifrån bevarandemål och restaureringsfas lämplig betesperiod och djurantal. Det vore särskilt önskvärt med lantraser som generellt har en lägre vikt och som inte behöver så kraftfullt foder för sitt välmående. Det skulle också bidra till att öka djurantalet av lantras, vilket är önskvärt. I andra rikkärr har betespåsläpp efter 15 maj resulterat i en prunkande flora.
- Vid behov kan slåtter nyttjas som ett komplement till det befintliga betet. Allt avslaget material ska borttransporteras från naturreservatet.

5 Friluftsliv

Länsstyrelsen bedömer att områdets känsliga flora medför att området ej är lämpligt för ett ökat friluftsliv, varför några friluftsanläggningar ej är aktuella inom området.

En mindre parkeringsplats (främst avsedd för förvaltaren att nyttja) för 1–2 bilar bör anläggas efter frågan om åtkomst till väg har lösts i samband med fastighetsförvärv och fastighetsbildning. Förslag på parkeringsplats finns på bilaga A.

6 Jakt och fiske

Föreskrifterna A2 och C7 gäller ej för tillfälliga mobila jaktorn. Föreskrifterna C3 och C8 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.

7 Utmärkning av naturreservatets gränser

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att beslut om bildande av naturreservat har vunnit laga kraft. Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar och skyltar.

8 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet.

9 Uppföljning och revidering

9.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder.

9.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan uppföljning av bevarandemålen medföra att skötselåtgärder måste anpassas efter ny kunskap.

9.3 Uppföljning av kostnader

Görs årligen av den som enligt avtal ansvarar för skötseln. Avrapportering ska ske till Länsstyrelsen årligen.

10 Kostnadsansvar och prioriteringar

Om det utgår annan statlig ersättning för skötsel av marker, till exempel miljöersättning, ersättning för restaurering etcetera kan inte föreslagna skötselåtgärder (eller motsvarande åtgärder) utföras eller finansieras av reservatsförvaltningen.

Tabell 2. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1–3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

10. 1 Markskötsel

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Genomförande av skötselområdenas mål	Kontinuerligt	Hela naturreservatet	Förvaltaren	1	Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.
Avbaning och borttransport av markområden som ej utgörs av rikkärr	Restaureringsfasen	Hela naturreservatet, utom rikkärnsdelen	Förvaltaren	2	-
Genomförande av hydrologisk restaurering	Restaureringsfasen	Hela naturreservatet	Förvaltaren	2	-
Årligt bete med nöt eller häst	Betessången 16 april till	Hela naturreservatet	Markägare/Arrendator	1	-

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
	30 november				
Kontinuerligt borttagande av uppkommande sly	Restaureringsfasen	Hela naturreservatet	Förvaltaren*	1	*eller den som uppbär miljöersättning
Stödinplantering/insådd av för biotopen lämpliga arter	Vid behov	Hela naturreservatet	Förvaltaren	3	Lokal proveniens
Borttagande av invasiva och eller främmande arter	Löpande	Hela naturreservatet	Förvaltaren	2	Om sådana arter påträffas
Slåtter	Vid behov	Hela naturreservatet	Förvaltaren	3	Materialet ska köras bort från naturreservatet
Övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling	Vid behov	Hela naturreservatet	Länsstyrelsen	3	-
Revidering av skötselplan	Vid behov	-	Länsstyrelsen	3	Vid behov
Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	Efter anvisningar från Naturvårdsverket	-	Länsstyrelsen	2	-
Tillsyn av naturreservatet	Löpande	-	Länsstyrelsen	3	Kontinuerligt

10.2 Anläggningar

Typ av anläggning	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Utmärkning av naturreservatets gränser	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft	-	Länsstyrelsen	1	Översyn vart 10:e år
Uppsättning av informationsskylt	Snarast efter att parkeringsplats anlagts	-	Länsstyrelsen	1	-
Underhåll av stängsel	Vid behov	Hela naturreservatet	Markägare/Arrendator	1	-
Ev. nystängsling av nya fållor som bedömts viktiga för skötseln (ej ersättning av tidigare stängsel)	Vid behov	-	Förvaltaren	2	Stängslen tillfaller därefter markägaren om inget annat överenskommit
Anläggande och underhåll av mindre parkeringsplats med plats för 1–2 bilar	Efter fastighetsbildning och vägåtkomst	-	Förvaltaren	2	-

11 Rödlistade arter

Tabell 2. Förekomst av rödlistade arter inom naturreservatet

- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD), (Artdatabanken 2020)
- arter (ÅGP) som omfattas av Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för hotade arter
- arter (EU) är de arter som för vilka Sverige ska peka ut Natura 2000-områden, det vill säga arter som är listade i EU:s fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) bilaga 1, art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) bilaga 2 eller listan över arter våtmarskfåglar som angetts förekomma inom Natura 2000-områden i Sverige
- arter (övriga EU) som är listade i EU:s art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) bilaga 4 omfattas av ett generellt artskydd

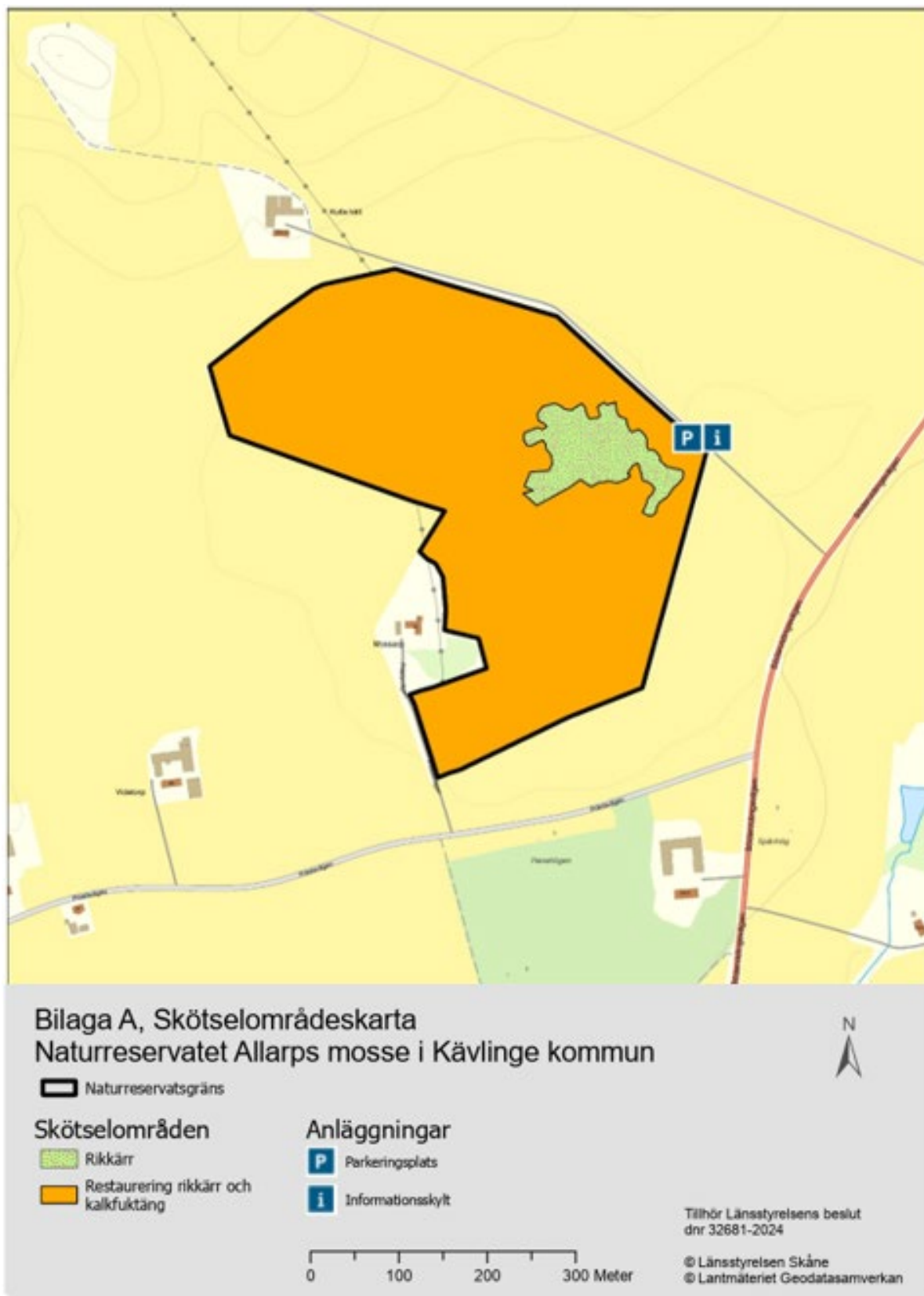
RE	CR	EN	VU	NT	LC
Nationellt utdöd	Akut hotad	Starkt hotad	Sårbar	Nära hotad	Livskraftig

Tabell över rödlistade arter Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Kärlväxter	Svarttåg	<i>Juncus anceps</i>	CR, ÅGP
Kärlväxter	Majviva	<i>Primula farinosa</i>	EN
Kärlväxter	Småvänderot	<i>Valeriana dioica</i>	VU
Kärlväxter	Hartmansstarr	<i>Carex hartmaniorum</i>	VU
Kärlväxter	Källblekvide	<i>Salix hastata subsp. vegeta</i>	VU
Kärlväxter	Honungsblomster	<i>Herminium monorchis</i>	VU
Kärlväxter	Loppstarr	<i>Carex pulicaris</i>	NT
Kärlväxter	Jordtistel	<i>Cirsium acaule</i>	NT
Insekter	Sexfläckig bastardsvär- mare	<i>Zygaena filipendulae</i>	NT
Fåglar	Sävparv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	NT

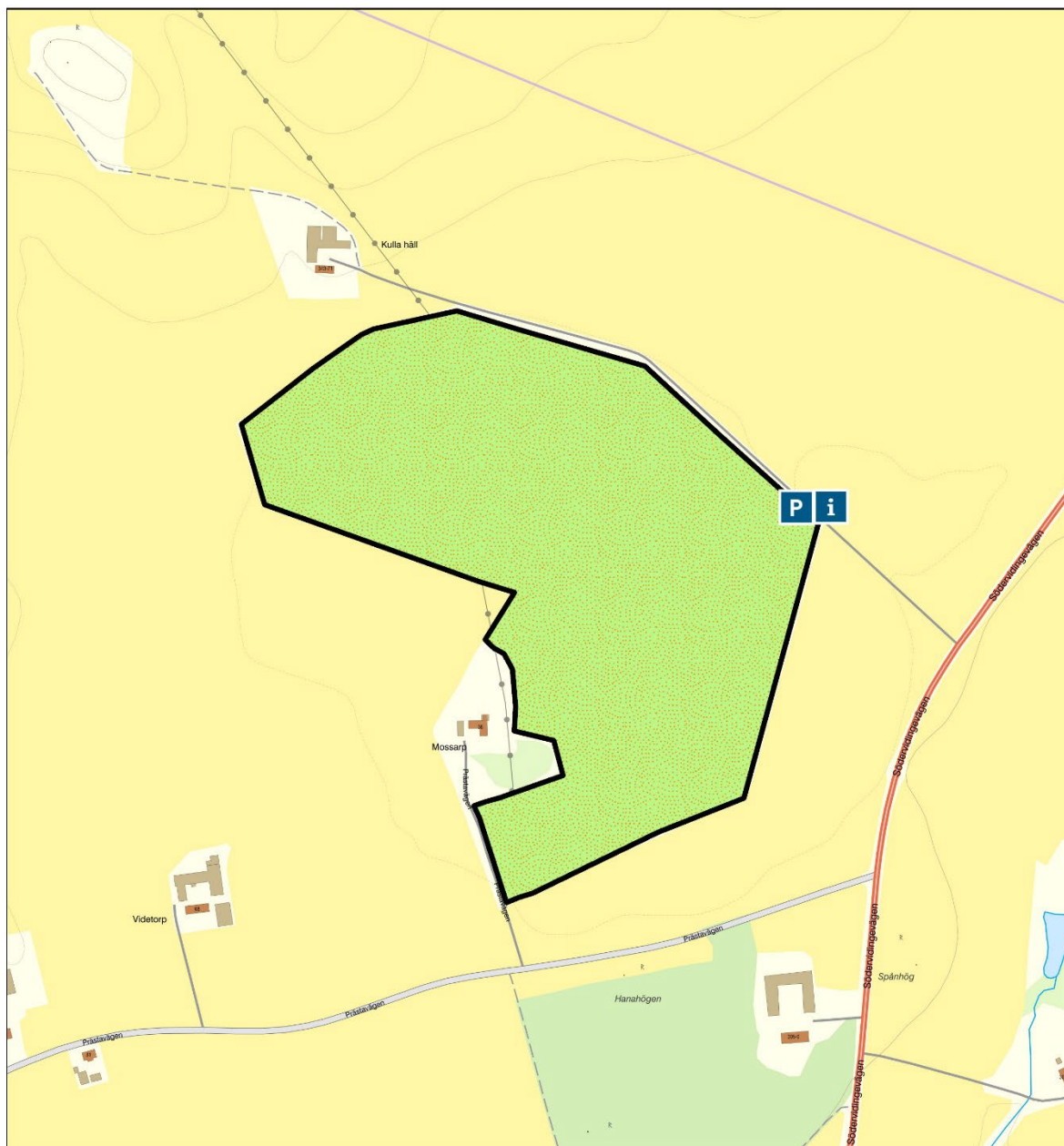
12 Källor

- Artportalen www.artportalen.se
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Kulturmiljöprogram för Skåne, Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Viss (Vatteninformationssystem Sverige) hemsida 2023-12-06:
- Grön infrastruktur i Skåne – nulägesbeskrivning 2020, Länsstyrelsen Skåne
- Naturvärdesöversikt - regionalt värdefulla områden för biologisk mångfald, Länsstyrelsen Skåne
- Skånes rikkärr, Länsstyrelsen i Skåne län, 2009:41
- Botaniska notiser 150:4 (2017) Svarttåg håller ställningarna i Skåne, Lars Fröberg
- Allarps mosse, Hydrologisk GIS-analys och förslag till rikkärrsåtgärder, Naturcentrum AB, februari 2024
- Allarps mosse, Fördjupad hydrologisk analys och förslag till rikkärrsåtgärder, Naturcentrum AB, februari 2023
- Allarps mosse, inventering av ett igenväxande rikkärr och utvärdering av föreslagna restaureringsåtgärder, Kävlinge 2023, Calluna
- Vegetationen i Allarps mosse 1997 och 2006, Ekologgruppen
- Åtgärdsprogram för bevarande av svarttåg, Rapport 5632, oktober 2006, Naturvårdsverket
- Värdeutlåtande Svefa AB 2024
- Laga delning, 1773, Södervidinge socken Södervidinge nr 1-20, Lantmäteristyrelsen
- Enskifte 1805, Södervidinge socken Södervidinge nr 1-20, Lantmäteristyrelsen
- Delning 1844, 12-söd-10, Lantmäterimyndigheterna
- Häradsekonomiska kartan 1910-15, Keflinge, 1-33, Rikets allmänna kartverk
- Flygbild från 1939, Lunds universitet
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga A Skötselområdeskarta

Bilaga B Målbildskarta

Bilaga B, Målbild Naturreservatet Allarps mosse i Kävlinge kommun

 Naturreservatsgräns

Skötselområden

 Rikkärr och kalkfuktäng

Anläggningar

 Parkeringsplats

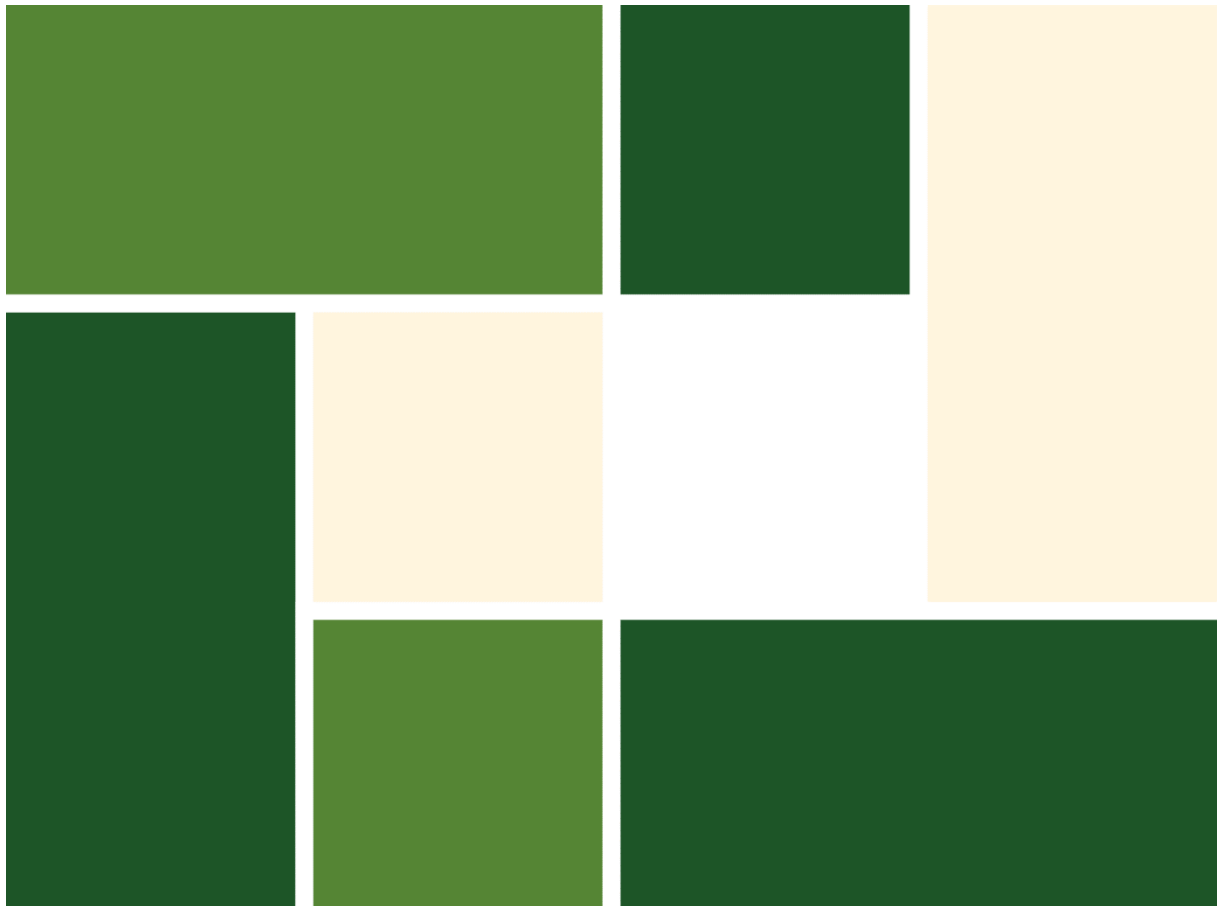
 Informationsskylt

0 100 200 300 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 32681-2024

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Bilaga 4. Inkomna yttranden och bemötande

Tillhör beslut den 20 november 2025 om bildande av naturreservatet Allarps mosse i Kävlinge kommun.

Kävlinge kommun: Kävlinge är positiva till naturreservatets intentioner om att bevara biologisk mångfald och skydda, vårda, bevara och återställa de värdefulla naturmiljöerna. Kävlinge kommun har ingenting att erinra under förutsättning att fastighetsägarna är positiva till naturreservatsbildningen och naturreservatföreskrifterna. Bildandet av naturreservatet går även i linje med Kävlinge kommuns översiktsplan, Översiktsplan 2040, där Kävlinge kommun verkar för att Allarps mosses höga naturvärden ges ett långsiktigt skydd genom naturreservat.

Kommunen delar länsstyrelsens bedömning att området inte är lämpligt för ökat friluftsliv men påpekar att vissa riktade tillgänglighetsinsatser som kan sprida intresse för dessa miljöer skulle kunna vara genomförbara. Vidare lyfts vikten av att stärka den blågröna strukturen genom att koppla samman Allarps mosse med närliggande skyddade områden.

Länsstyrelsen: Avser att anlägga en mindre parkeringsplats, informationsskylt och sätt upp en stängselgenomgång. Någon ytterligare reservatsbildning är för närvarande inte aktuell i närområdet.

Skanova (Telia Company) AB: Skanova har markförlagda teleanläggningar inom området. Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Skanova behöver ha möjlighet att underhålla ledningar i området och önskar att hänsyn tas till detta.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan. Kontakta <https://www.ledningskollen.se>
Kabelanvisning beställs via [Ledningskollen.se](https://www.ledningskollen.se)

Länsstyrelsen: Inför eventuell schaktning i området kommer kontakt tas er. Drift och underhåll av ledningar kan fortgå precis som tidigare.

E.ON Energidistribution AB: tillstyrker förslag till beslut om naturreservat under förutsättning att nedanstående yrkanden om ändringar i föreskrifter införs, i annat fall motsätter sig E.ON förslaget till beslut.

Yrkanden

Att det i undantagen från föreskrifter framgår att:

- Normalt underhåll omfattas av akut och skogligt underhåll
- Tillåter motordrivna maskiner i, till och från ledningsstråket, även innefattande parkering av fordon
- Det ska framgå i föreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas
- Drönare är tillåtet vid ledning vid besiktning

Bakgrund till yrkande

Inom det föreslagna naturreservatsområdet har E.ON ett lokalt nät. Lokalnätet består av låg- och mellanspännings luftledningar, lågspännings markkablar samt en nätstation, se bifogad karta. Kraftledningen omfattas även av Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter, ELSÄK-FS 2022:1. Starkströmsföreskrifterna reglerar bland annat ledningskonstruktion, höjd över mark, avstånd från ledning till byggnad, brännbart upplag, parkeringsplatser, tillfartsvägar med flera verksamheter. För luftledningens bibehållande måste vi kunna utföra kontroll och skötseln enligt ELSÄK-FS 2008:3 inklusive ändringar i ELSÄK-FS 2010:3.

Underhåll/Röjning och reparation

För att säkerställa ellagens krav på säkra, tillförlitliga och effektiva elleveranser (3 kap. 1 § ellagen) måste E.ONs underhåll av elledningar även fortsättningsvis kunna genomföras och bedrivas på ett rationellt och kostnadseffektivt sätt. Bestämmelserna i naturreservatsföreskrifterna får inte utgöra hinder för vårt framtida, planerade och regelbundna skogliga underhåll av ledningsgatan, vilket t.ex. omfattar röjning och fällning av farliga kantträd. E.ON måste kunna utföra ett normalt skogligt underhåll inom en skogsgata på: 8 meter för 20 kV luftledningen. 4-6 meter för en 0,4 kV luftledning.

Underhåll genom röjning kan ske med helikoptertoppning, fällning från mark med motorsåg samt sågning av grenar - därutöver ta bort enstaka, för ledningen, farliga träd utanför skogsgatan.

Vid kabel- och linjefel eller andra typer av fel är det nödvändigt att få reparera ledningen. För att kunna utföra nödvändig drift och nödvändigt underhåll samt reparation av ledningarna är det en förutsättning att motordrivna maskiner kan framföras i samt till och från ledningsgatan och ledningsstråket. Detta innebär att schaktning/grävning måste få utföras där reparation och underhåll krävs. Om det i naturskyddet ska ingå att kvarlämna fällda träd kan E.ON göra det under förutsättning att E.ON inte hålls ansvariga för skogsskyddet.

Med hänsyn till det ovan framförda är det viktigt att det tydligt framgår av föreskrifternas undantag att körning men även parkering får ske för underhåll av ledningarna. Det är bra att det framgår av föreskrifterna att naturreservatet inte ska utgöra hinder för underhåll/ombyggnad/reinvestering.

E.ON kommer behöva köra med tunga maskiner för att kunna reparera, underhålla och byta ut befintliga anläggningar.

Anslutningsplikt

Om det i framtiden blir aktuellt med förändring av elnätet och/eller nyanslutning inom eller i närheten av området, bör det framgå i reservatföreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas. När en begäran om utökning av elnätet görs har E.ON anslutningsplikt och kan inte neka en anslutning till elnätet.

Allmänna upplysningar

Vägar/GC-banor

Med anledning av elsäkerheten ska nätägaren kontaktas om en förändring av marknivån under eller bredvid kraftledningarna skulle ske. Detta gäller även när anläggningar såsom vägar, gångoch cykelbanor, etc ska anläggas. Om vägar kommer att spärras av med exempelvis bommar måste E.ON få tillgång till nycklar eller koder så att passage för drift och underhåll av ledningen kan ske.

Avverkning

Enligt skötselplanen ska träd avverkas i närheten av våra kraftledningar. För arbete under och bredvid kraftledningar gäller särskilda bestämmelser och både Elsäkerhetsverket starkströmsföreskrifter och Arbetsmiljöverkets föreskrifter måste iakttas. För att veta vad som gäller och kunna arbeta säkert, gå gärna in på länken till Elsäkerhets- och Arbetsmiljöverkets handbok "Arbete vid risk för elektrisk fara"

<https://www.elsakerhetsverket.se/omoss/publikationer/handbocker/arbete-vid-risk-for-elektrisk-fara/>
� Ledningsbevakning ska beställas vid arbete i närheten av strömförande ledning. Detta beställs via E.ONs kundsupport 0771-22 24 24, se även bifogat dokument "Arbete nära friledning".

Se även vår hemsida Fälla träd - Så utför du arbetet säkert - eon.se
Jaktorn/Vindskydd Byggnader, fågeltorn eller liknande får inte utan ledningshavarens medgivande uppföras på närmare avstånd än 10 meter från ledningens yttersta faslina

Stängsel/Staket

Om viltstängsel ska monteras ska fastighetsägaren alltid kontakta E.ON inför uppförande i närheten av kraftledningarna. Detta för att få uppgifter om vilka särskilda skyddsåtgärder som eventuellt erfordras.

Övrigt

E.ON förutsätter att hänsyn tas till ovanstående synpunkter samt att vi i fortsättningen kan sköta om våra anläggningar enligt gällande föreskrifter och standarder.

Länsstyrelsen: Drift och underhåll av ledningar och anläggningar får ske i fortsättningen precis som det tidigare har skett. Vilket tillåter motordrivna maskiner i ledningsstråket samt att på befintliga vägar nyttja er rätt att ta väg till ledningsstråk. Nyanslutningar till befintligt elnät är en dispenspliktig verksamhet, då nyanslutningen kan innebära grävning eller annan åtgärd i inom naturreservatet. Det borde finnas goda möjligheter att ansluta nya abonnenter längs med ledningen, då naturreservatet är av en mycket begränsad geografisk yta.

SGU: Avstår från att yttra sig.

Lunds botaniska förening: Föreningen är positiva till bildandet av naturreservatet Allarps mosse. Rikkärr är en väldigt artrik miljö och en ovanlig naturtyp i Skåne. Därför är det viktigt att området får ett permanent skydd.

Den hydrologiska restaureringen och avbaningen av översta jordlagret på området runt rikkärret låter som bra åtgärder för att öka arealen rikkärr inom reservatet. Förhoppningsvis kan detta leda till att de typiska rikkärrsarterna kan få en större yta att leva på.

All form av introduktion av, för området nya arter, bör nog dokumenteras på Artportalen. Både var arten är insamlad och var den sätts ut. Även insamling och spridning av frö inom reservatet bör dokumenteras.

Länsstyrelsen: Länsstyrelsen rapporterar insådda eller inplanterade arter på Artportalen.

Privatperson: Hur ska ni ha medel att underhålla ett till naturreservat när ni inte kan sköta det ni redan har.

Vi bor vid flyinge ängar som är ett naturreservat. Ni har inga pengar att underhålla trappor eller så bryr ni er inte. I våras sågade ni ner buskar men ni har inte under heta sommaren tagit bort det som sågades ner. Ska detta ligga och ruttna det kommer att ta flera år, men det vet ni kanske inte. Trappsteg som någon trampar på är väldigt dåliga och risken finns att någon trampar igenom och kan behöva sjukhusvård står ni för denna kostnad eller??

Mitt namn är XXX (red. anm.) och ni kan ta kontakt så kan jag visa var de dåliga trappstegen finns.

Länsstyrelsen: Har lämnat vidare dina synpunkter till ansvarig förvaltare för naturreservatet Flyinge ängar. Resurserna för att sköta och underhålla naturreservat har halverats under de senaste åren och hårda prioriteringar behöver ske. Det medför särskilt att underhåll av infrastruktur i naturreservat som inte har så högt

besökstryck får stå tillbaka. Det finns fortsatt ett mycket stort behov av att skydda områden för att inte förlora biologisk mångfald. Medel för restaurering av Allarps mosse har erhållits från våtmarkssatsningen och därefter kommer markerna kunna erhålla miljöstöd för fortsatt skötsel. Det planeras inga kostsamma anläggningar eller leder i området.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Mottagare

För att överklaga skriver ni till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Avdelningen för natur och vatten, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **18 december 2025**.

Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).